

Laudáció Jáki Sándor Teodóz bencés szerzetestanáráról

Kedves Úrhölgyek! Tisztelt Barátomuraim! „Mindennek megvan a maga rendelt ideje”. „...*míg állni látszék az idő / Bár a szekér szaladt...*”, és „*fényes körútjain a végtelennek*” Isten malmai lassan, de biztosan örölnek. Március 21-én, Európa védőszentjének, Szent Benedeknek az ünnepén, Jáki Sándor Teodóz bencés atya Magyar Örökség Díjának átadásakor sokunk szívében megszólal a „Szent Benedekhez szálljon fel az ének...”

Szívből köszönöm, hogy benedekciót mondhatok annak, aki szeret örömet szerezni az embernek, hogy a *Deo gratias* és a *Soli Deo gloria* jegyében pedig laudációt tarthatok Teodóz atyáról. Hálaadással emlékezem. Teodóz atya temetésén összegyűlt a gyászolók Kárpát-koszorúja. Hullni kezdett a hó, amikor koporsóját a pannonhalmi bazilikából a Boldogasszony-kápolnához kísértük. A Mons sacer, Pannónia Szent Hegye a *Toldi estéjének* záró képét idézte: „*S elborítá a sírt új havával az ég.*”

A *Vándorapostol* című emlékantológia is felvidéki, kárpátaljai, erdélyi, csángóföldi, délvidéki és örvidéki emlékezők írásaiból állt össze. Elsősorban a csángómagyarokról kell sok jót, okosat, szépet és igazat mondani. Azokról kell szólni, akik Iancu Laura versében „*Elvarrt nyelven is álmodnak, / Meddő méhekbe életet, / Hitet s Istent a Nyugatnak.*”

Jáki Sándor Teodóz 1929. május 12-én született Győrött. Tanulmányait 1939 és 1947 között a magyar-olasz tannyelvű Pannonhalmi Bencés Gimnáziumban végezte. 1952-ben szentelték pappá. Bencésből „kincés” lett. Hivatalosan kántornak (titokban káplánnak is) a váci egyházmegyei Mezőtúrra küldték, majd pedig Sopronba került. Győrött zeneiskolai zongora és szolfézs tanári, a Budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán pedig középiskolai ének-zenetanári és karvezetői diplomát szerzett. A győri Czuczor Gergely Bencés Gimnáziumban ének-zenét tanított, a bencés templom kántora volt. 44 éven át közreműködött a Nemzeti Filharmónia programjában. 1967-91 között a budapesti Nyári Kántorképzőnek, 1968-1991 között a győri Hittudományi Főiskolán a Musica Sacra és a beszédtechnika tárgy tanára volt. Karvezetőként 1968-91 között a győri székesegyház Palestrina kórusát, majd a bencés templom kamarakórusát vezette. Népének-kutatóként a teljes magyar nyelvterületen folytatott magyar egyházi gyűjtést. Haláláig a Domokos Pál Péter által alapított Lakatos Demeter Csángómagyar Kulturális Egyesület elnöki tisztét is betöltötte. 1993-tól a kacsikai búcsún (augusztus 15-én) a magyar nyelvű szentmisét vezette.

A *Csángókról igaz tudósítások* című, több kiadást megért kötete időálló, hiteles látélet és sorstükör. Emlékezetes CD-je: a *Jáki Sándor Teodóz énekel és tanít* hangfelvétel. Kalauzolásával, *Rokonföldön* címen, az Erdélyben és Csángóföldön tett utazásról útirajz született. A Zenetudományi Intézetben *Domokos Mária* vállalkozott Jáki Sándor Teodóz népének- és népdalgyűjteményének feldolgozására.

Teodóz atya tudatosította Csokonai távlatos vízióját: „*Vajha (...) a csángó magyar is polgártársunk lenne!*” Lakatos Demetertől szívesen idézte: „*Ott vagyon a mi országunk, tudd meg jól, ott hol a nap minden este leszentül.*” Duma-István András kiáltó szavát fohászként mondogatta: „*Ha nem tü Kárpátok / Keté szakagytok / Münköt Moldovába / Veszni ne hagyatok*”. Iancu Laura Teodóz Atyát köszöntő versében „*Két jaj között az emberek, (...) Elvarrt nyelven is / álmodnak, / Meddő méhekbe életet, / Hitet s Istent a Nyugatnak.*”

A jubiláns bencés példaképet Nagy Gáspár ősi magyar tagolóban írt verssel üdvözölte: „*papi ember a javából / családjából épp harmadik / aki Szent Benedek fia / Róla zeng most e krónika...*” A *rendületlen szívű vándor Domonkos Pál Péter nyomán* bizonyította Széchenyi igazát: „*Jó magyarnak lenni, igen nehéz, de nem lehetetlen!*”

Valóban méltó és igazságos, hogy köszönet illesse mindazokat, akik sokat fáradoztak azért, hogy Teodóz atya megkaphassa ezt a megtisztelő elismerést. Életműve maradandó, érdemei elévülhetetlenek. Lélekvidámító derűvel, lelki értékekre fogékony papi és laikus nemzedékért munkálkodott – Teréz anya áldozatos szolgálatának és tanításának szellemében: „*A jót, amit teszel, holnap talán elfelejtik: nem számít, tedd a jót!*”

Végezetül szeretném elkerülni az egyszeri kanonok történetét, aki kifogyott a gondolatból, de a szóból nem tudott. Éppen ezért Arany János szavaival zárom méltatásomat: szívből kívánom, hogy Teodóz atya tisztelőit, barátait áldja és őrizze, a Vándorapostolt pedig az égből „*Áldja meg az Isten, mind a két kezével.*”

Cs. Varga István